Verksamhetsberättelse 2023

Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben

Verksamhetsberättelse
Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben 2023

Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben är rasklubben som representerar de hundägare som valt tollaren, Nova Scotia Duck Tolling Retriever, som sin ras. Klubben, som vanligtvis benämns Tollarklubben, ingår som medlemsorganisation i SSRK (Svenska Spaniel och Retrieverklubben) som i sin tur är en specialklubb inom SKK och samlar de fjorton spaniel- och retrieverraserna. Klubben verkar inom det delegerade rasansvaret för Nova Scotia Duck Tolling Retriever som avtalats mellan SSRK och Tollarklubben, ett rasansvar som i sin tur delegerats till SSRK från Svenska Kennelklubben (SKK). Klubben är öppen för svenska och utländska medlemmar.

Klubben hade 1.352 medlemmar den 31 december 2023, vilket är en minskning med 15 medlemmar jämfört med året innan.

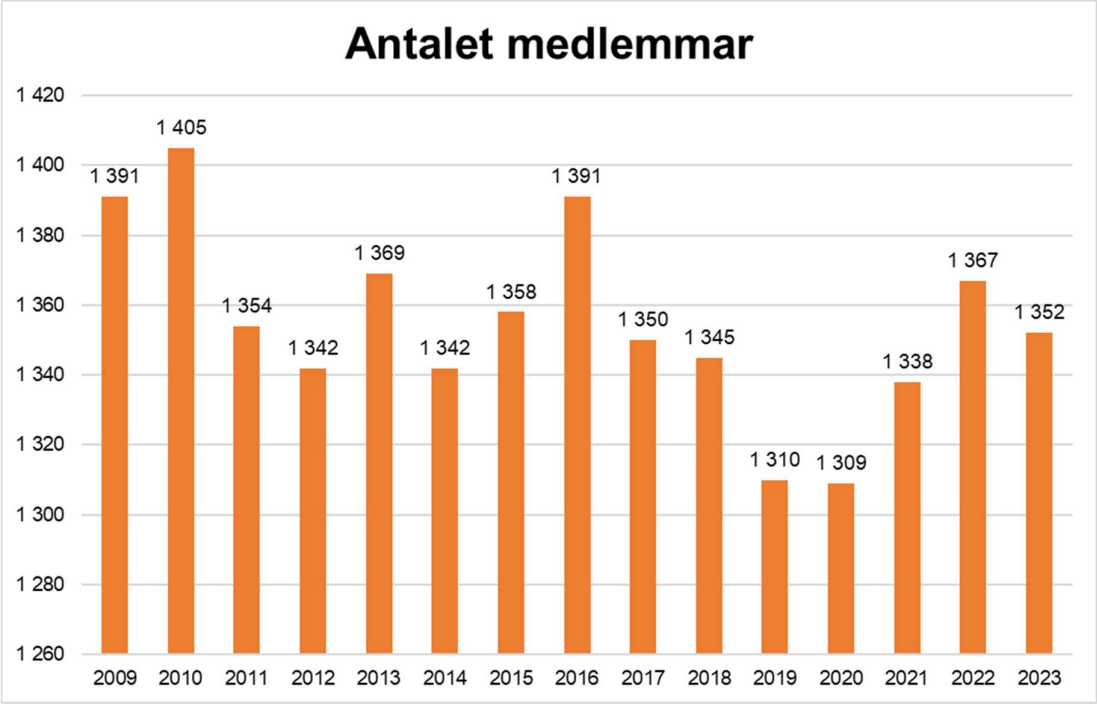

Av de 1.352 medlemmarna är 122 bosatta i utlandet, dvs 1.230 är bosatta i Sverige. Antalet utländska medlemmar ökade något och dessa motsvarar 9% av klubbens medlemmar.

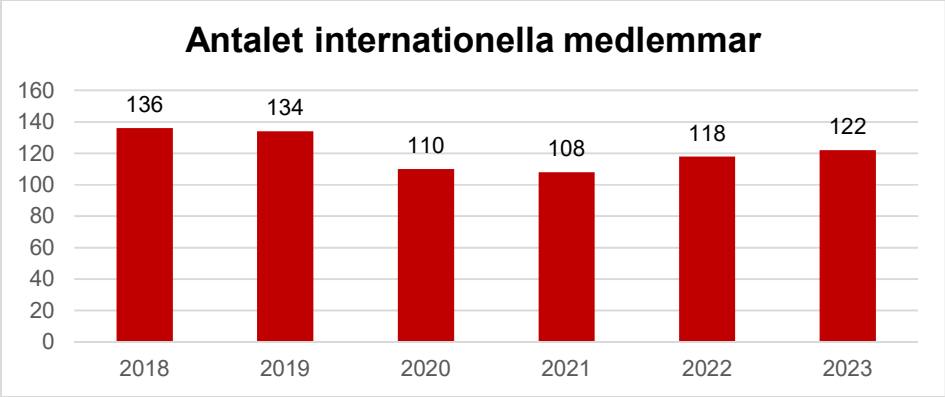

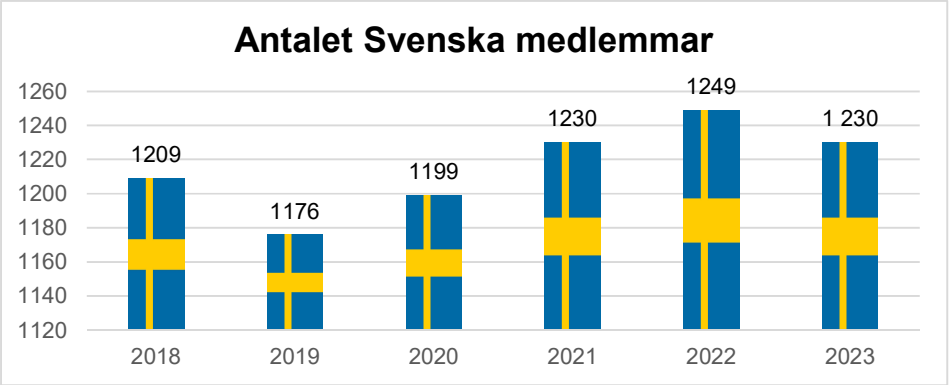

Enligt SKK fanns det 2.465 registrerade Tollare och 2.136 registrerade tollarägare i Sverige 2023-12-31 (detta motsvarar en minskning med 94 hundar och 65 ägare jämfört med 2022-12-31). Det innebär att Tollarklubben har 57,6% av alla Tollägare inom som är bosatta i Sverige som medlemmar. Denna siffra ökar vilket vi kan tolka som att antalet Tollare som föds fram av uppfödare utanför Tollarklubben minskar.

Inom SKK ser man att antalet nyregistrerade hundar (alla raser) minskat med 15% under 2023 jämfört med 2022, något man bedömer beror på det osäkra ekonomiska läget.

Det innebär också att en tollarägare i Sverige i snitt äger 1,15 tollare/person. Statistiken avser hundar yngre än tio år och ägare som är registrerade i SKKs ägarregister DjurID.se.

Inom SSRK-raserna kan man se att de stora raserna inom SSRK (Labrador, Golden, Flat samt Cocker och Engelsk Springer spaniel) registrerar ungefär lika många valpar under 2023 som man gjorde före pandemin, medan de medelstora raserna (Amerikansk Cockerspaniel, Welsh springer spaniel samt Tollare) minskar med 15-25%.

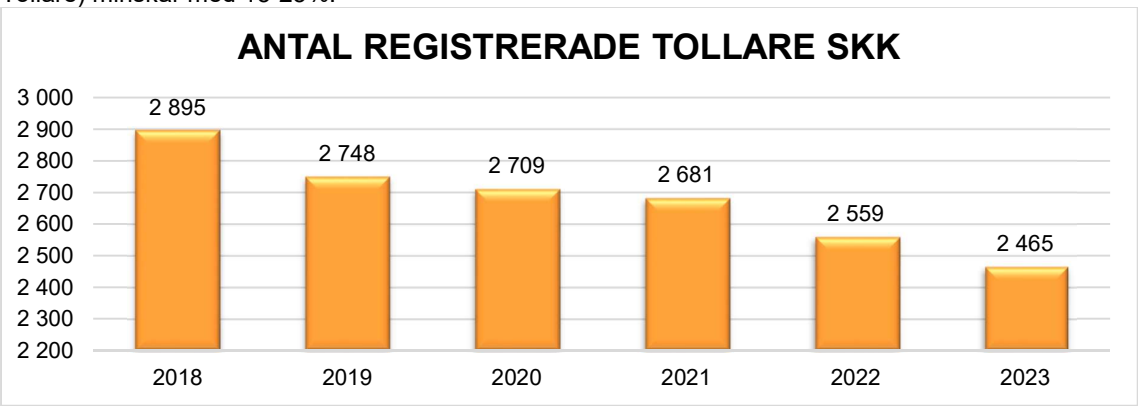

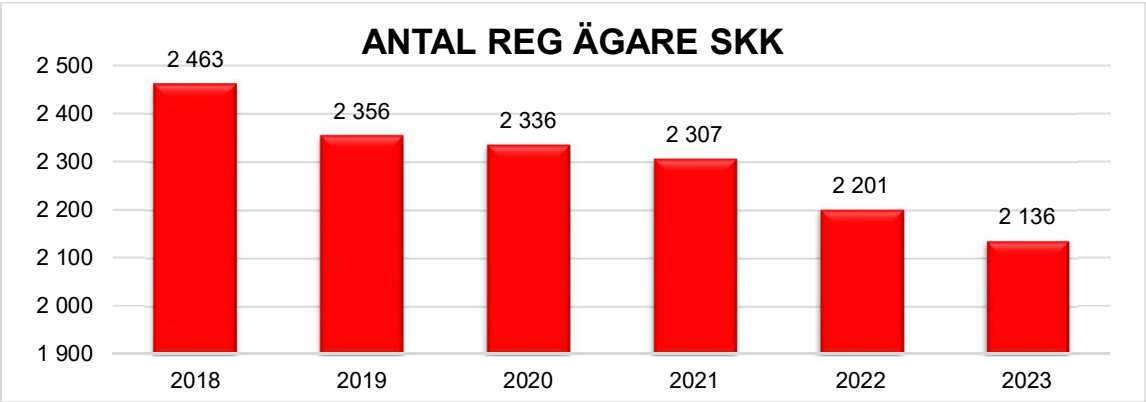

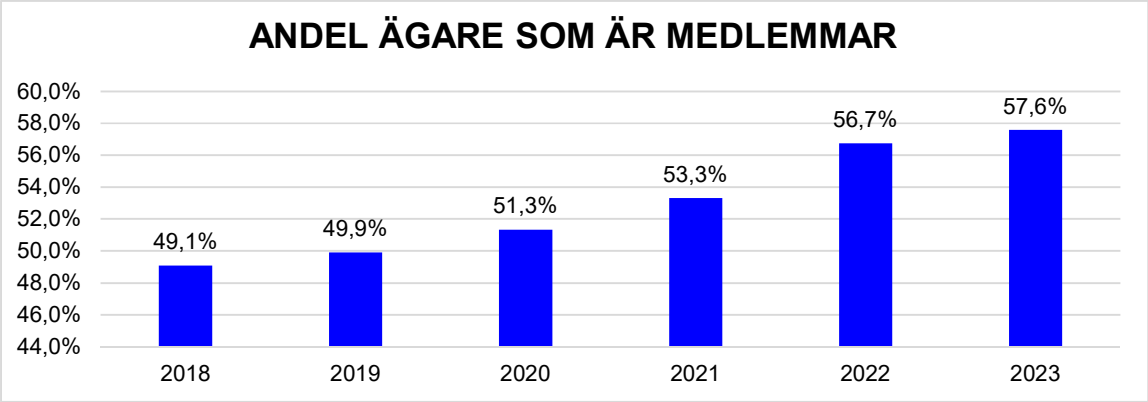

Enligt SKKs register som innehåller 359 registrerade raser i Sverige ligger Tollaren på plats 45 i antalet registrerade valpar hundar under 2023. Största raserna är Labrador och Golden Retriever med 2.939 respektive 1.682 registrerade hundar. Antalet registrerade Tollare totalt inom SKK medför att Tollaren är Sveriges 40:e största hundras.

Klubbarbetet

Styrelsen har under det gångna året sett ut på följande sätt:

Ledamöter

Mats Viker	Ordförande
Mikael Knös	Vice ordförande
Carina Boijertz	Kassör
Åsa Roosqvist	Sekreterare
Therese Knutsson	Avel
Malin Kånåhols	Jakt
Gunliz Bengtsson	Specialen

Suppleanter

Monica Levisson	Aktivitet
Romy Jonsson	Uppfödare
Vakant	Exteriör

Klubbmötet 2023 avhölls 18 mars på Scandic Hotel Järva krog i Solna.

Styrelsen har förutom det konstituerande mötet i samband med klubbmötet haft 11 stycken protokollförda styrelsemöten under året. 7 av dessa har varit digitala möten via Zoom, 3 har varit fysiska styrelsemöten över två dagar samt ett konstituerande styrelsemöte direkt efter klubbmötet..

Under 2023 har löpande medlemsfrågor av olika karaktär behandlats.

Under året har välkomstbrev till nya medlemmar skickats ut. Det har också förevarit kommunikation med medlemmar via mail och via klubbens Facebooksida.

Under 2023 har aktivitetsgrupperna runt om i Sverige varit aktiva på olika nivåer. De flesta aktivitetsgrupper anordnar träffar med olika intervall för medlemmarna. Träffarna har olika innehåll allt från stadsvandringar till jaktträning. I klubbens aktivitetsgrupper har några nya ansvariga kommit till och några har lämnat.

Helgen 31 mars till 2 april hölls årets träff för aktivitetsansvariga i hela landet. Platsen var detta år Herrfallets camping vid Hjälmarens strand, i närheten av Arboga. Denna gång hade vi rekordstort deltagande, hela 17 aktivitetsgruppen fanns representerade med totalt 39 personer och över 50 tollare! På plats hade vi hjälp av två tollingjaktdomare, Håkan Linde och Lasse Bengtsson som tagit fram ett gediget träningsupplägg för en så stor grupp. Träningen under lördagen syftade till att hjälpa våra hundar och förare att vara förberedda inför start på tollingjaktprov. Håkan och Lasse har på ett

pedagogiskt sätt tagit fram en modell för att bedöma om hunden är mogen för vidare träning i alla moment som behöver sitta i grunden för att lyckas på jakt eller på prov.
Däremellan hölls gemensamma diskussioner och utbyte av erfarenheter. Lördag kväll hölls en trevlig gemensam middag. I samband med lördagens middag fick de deltagande aktivitetsgrupperna dels ett tränings-kit med 10 st dummies, ett tollingnät och en dummieväska och dels fick alla deltagarna en ”give-away”-påse från klubbens sponsorer. Klubbmötet beslutade att satsa extra på aktivitetsgrupperna och 2023 års aktivitetsträff under året för att lyfta denna verksamhet, vilket alltså genomfördes i på helgen i april.

Guldapporten, priset som lyfter fram någon av våra eldsjälar, tilldelades 2022 Mirjam Cassel med motiveringen ” *För att under många år under varannan helg arrangerat aktivitetsgruppsträffar i Orhem i Södra Stockholm som en enorm mängd nya och erfarna tollarägare besökt och inspirerats av. Genom att finnas på samma plats vid bestämda tider har Mirjam sett till att många nya tollarägare fått sin första sociala kontakt med Tollarklubben och därigenom inspirerats att fortsätta aktivera sin hund*.”

Klubben deltog inte med någon rasmonter på MyDog i Göteborg. Klubben deltog med en rasmonter i Stockholm i december med ett mycket stort besökartryck.

Tollarklubben har deltagit i SSRKs funktionärsträff och SSRK Fullmäktige med delegaterna Mats Viker och Mikael Knös under 2023.

Tollarklubben har fram till SSRKs Fullmäktige i maj 2023 genom ordförande Mats Viker aktivt deltagit i en arbetsgrupp inom SSRK-organisationen som har till syfte att diskutera hur de olika delarna i organisationen kan skapa ännu mer värde för alla medlemmar. I arbetsgruppen satt två personer från SSRKs huvudstyrelse, två från SSRKs avdelningar och två från rasklubbar. Genom arbetsgruppen har Tollarklubben fått en betydligt större kontaktyta inom SSRK men även med andra rasklubbar och avdelningar.

Tollarklubben kommer från början av 2024 genom ordförande Mats Viker aktivt delta i en arbetsgrupp inom SSRK-organisationen, som har till syfte att diskutera hur SSRKs ekonomi samt hur medlemsavgiften till SSRK från avdelningar och rasklubbar ska beräknas på ett rättvisande sätt. Arbetsgruppen beslutades på SSRK Fullmäktige i maj 2023, som resultat av ett yrkande från Tollarklubben. Just fördelningen av ekonomiska medel inom hela SSRK-organisationen är en av de största vattendelaren mellan SSRKS olika delar – avdelningar, rasklubbar och centralt. Arbetsgruppen som beskrivs i stycket ovan tog fram en tydlig fördelning om vem som ansvarar för vad inom SSRK-organisation, och kommer att ligga som grund för hur respektive del inom den ska finansieras.

Dagen efter klubbmötet 2023 arrangerades en uppfödarträff för alla uppfödare.

Ekonomi

För 2023 budgeterades ett underskott om 115.000 kr, vilket till större delen var en satsning på att stötta landets aktivitetsgrupper. Budget för Tollarspecialen, med ett underskott om 20.000 kr) byggde på en bedömning att antalet anmälda hundar skulle öka jämfört med 2022 och närma sig de anmälningstal vi hade före pandemin. Nu blev det tvärtom och antalet hundar var det minsta antalet sedan 2009. Detta medförde betydligt lägre anmälningsintäkter än budgeterat, vilket medförde ett betydligt större underskott för Specialen än budgeterat. Dock förbättrades detta av att de kepsar och dummies som såldes gav ett positivt överskott. Sammantaget blev dock resultatet för Tollarspecialen 2023 ett underskott om ca 80.000 kr, att jämföras med budgeterat underskott om 20.000 kr.

Resultatet för 2023 slutar på ett underskott om 144.919 kr, vilket alltså är ett större underskott än budgeterade underskottet 115.000 kr.

Klubben har dock en fortsatt bra ekonomi och hade vid årets slut ca 450.000:- kronor på banken.

Tollarspecialen

Vår stora rasspecial, Tollarspecialen, hölls i år den 4-7 augusti i Skåne.

Totalt var 360 tollare anmälda till 562 anmälda starter. Dessutom ytterligare 9 hundar av annan ras (i Nosework).

Antal anmälda i respektive gren på Tollarspecialen 2023

Utställning	226
WT	70
TJP	144
Prova på	25
Rallylydnad	83
Nosework	25 (varav 9 hundar av annan ras)

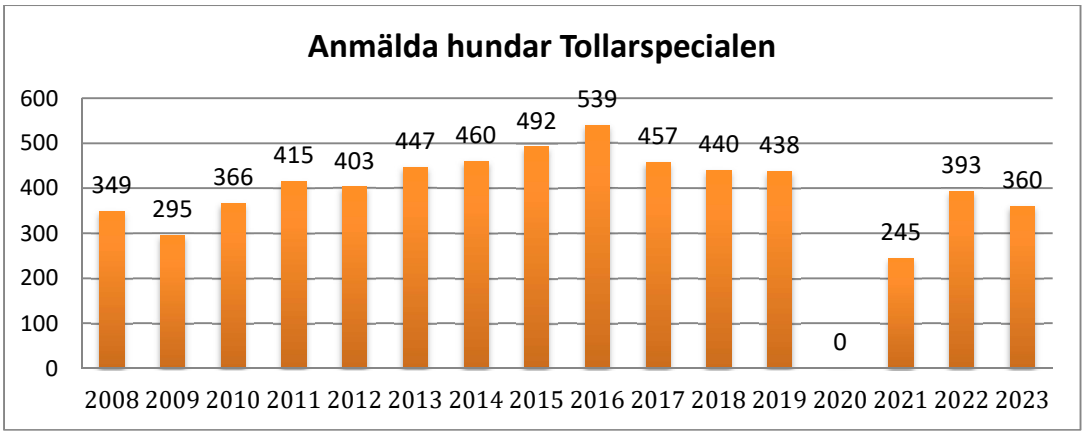

Vi ser tyvärr en minskning i antalet anmälda hundar, och 2023 års Tollarspecial hade mycket färre hundar än vad vi bedömt och budgeterat för. I jämförelse med perioden före pandemin, 2015-2019, uppgår minskningen till 25%. Jämfört med andra stora rasspecialer för andra hundraser minskar de inte på samma vis.
Tollingjakproven, Rallylydnad och Prova på bibehåller höga anmälningstal. De stora tappen syns inom Working Test och Utställning som tappat över 30% jämfört med 2015-2019.

En förklaring skulle kunna vara att det helt enkelt fötts färre hundar under en period, men samtidigt ökar antalet starter i tollingjaktprov. Intresset för Working Test kan ha blivit mindre då man på officiella tävlingar skapat hårdare regler. Varför antalet starter på utställningen minskar dramatiskt är svårt att göra en analys på. 2023 var det t.ex. bara 18 st championhundar anmälda, där det under 2015-2018 brukade vara mellan 35 och 45 anmälda. Varför det ser ut såhär vore intressant att få information om från medlemmar.

En slutsats är att klubben måste bli mycket bättre på att marknadsföra Tollarspecialen, så att även nya och oerfarna utan större kontaktnät kan inspireras att delta.

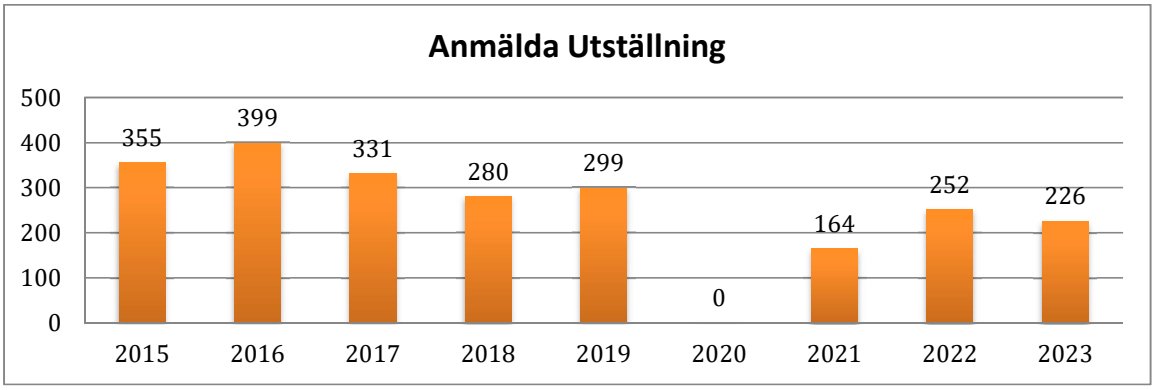

BIS:
C.I.B. C.I.E. J LD STARTKLASS & 1 NO UCH RLD N&F SE VCH SE&FI UCH Tollarbos Malliga Otto
Ägare Amelia Axelsson

BIM:
FDI HTM I&II LPI LPII RLD N&F&A&M & SE RALLYCH SE J(T)CH SE UCH Arbetsviljans Hallongrotta
Ägare Anna Fredriksson

Tollarmästare:
J SE VCH Inlicios Soul music
Ägare Håkan Linde

Juniortollarmästare:
Hjärter Dams Let it be
Ägare Nina Gröndahl

Årets Viltspårstollare:
J RLD F RLD N SE VCH Riverbreeze Buzzy Baloo
Ägare Jan-Inge Glenberg

Lagkampen
Den populära Lagkampen genomfördes i Dalarna, under Dalatollarnas ledning.

Exteriör/utställning
Under 2023 deltog 67 tollare på officiella utställningar, arrangerade över hela Sverige. 59 olika exteriördomare har dömt våra tollare. SSRK har arrangerat 30 Nationella, SKKs länsklubbar har varit arrangör för resterande, 12 Nationella, 12 Nordic Dog Show och 13 Internationella.

Endast två exteriörbedömningar har genomförts under 2023.

Vid dessa tillfällen har det totalt varit 888 hundar anmälda, varav 410 hanar och 478 tikar.

Antal startande i de olika klasserna har fördelats enligt nedan (siffrorna inom parentes visar fördelning hane + tik) Exteriörbeskrivna är inräknade i siffrorna nedan.

Juniorklass	153 (60+93)	Öppenklass	332 (167+165)
Unghundsklass	102 (43+59)	Championklass	103 (70+33)
Jaktklass	151 (65+86)	Veteranklass	49 (5+44)

Antal anmälda tollare till utställning mellan åren 2015 och 2023

År	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Antal bedömningar	1125	1051	1083	1059	1087	112	220	723	888

Kvalitetsbedömningarna 2023 fördelning i antal och procent

Kvalitetspris	Hanar		Tikar		Totalt		*Varav Ex.+ CK tot. endast 2023*	
Excellent	288	70 %	289	61 %	577	65 %	310	54 %
Very Good	103	25 %	145	31 %	248	28 %		
Good (god)	16	4 %	33	7 %	49	5,5 %		
Sufficient	2	0,5 %	3	0,6 %	5	0,6 %		
Disqualified	0	0,6 %	3	0,6 %	3	0,3 %		
Cannot be judged CBJ	1	0,2 %	1	0,2 % -	2	0,2 %		

Under 2023 varierade antalet anmälda mellan 1 och 51 tollare per utställning.

Svensk vinnare utsågs på Stockholm Hundmässa 10 december 2023, samtliga Crufts Kvalificerade 2024.
BIR och Svensk vinnare hane – C.I.B C.I.E J LD startklass LD 1 SE V23 SE VCH SE UCH NO UCH FI UCH ***Tollarbos Malliga Otto***
BIM och Svensk vinnare tik – SE V-23 ***Megarden's Adéle*** (Norsk)
Svensk Junior vinnare hane – SE JV-23 SE VCH ***Tollartassens Roffe***
Svensk Junior vinnare tik – SE JV-23 ***Adoreas Red Vienna*** (Norsk)
Svensk Veteran vinnare hane – SE U(U)CH DK CH(U) SEJV-15 SE V-16 SE VV-23 SE VCH ***Rus N' Riv Tråpid Love Struck Twice***
Svensk Veteran vinnare tik – DK UCH NO UCH RLD N RLD F RLD A RLD M SE Rally CH SE UCH SE VV-23 ***Redmound's Life is To Run For Fun*** (Dansk)

Tollarspecialen arrangerades 2023 i Skåne tors-söndag den 4–7 augusti. Söndagen avslutades specialen som brukligt, med den stora utställningen. Totalt bedömdes 226 hundar fördelat på 5 ringar. Årets domare var Joakim Ohlsson, Karin Linde-Klerholm, Bjarne Sörensen, Liz-Beth C.Liljeqvist och Martin Adner.

Deltagande hundar i de olika klasserna fördelades så här på specialen-utställningen:

Valp I	12	Valp II	5
Diskvalificerande fel	6	Junior	24
Unghund	26	Jakt	48
Öppen	76	Champion	9
Senior	9	Veteran	12

Utbildning

Tollarklubben genomförde 2023 två utbildningstillfällen med Erling Strandberg 2023. Ett live i samband med Klubbmötet i mars 2023. Där det handlade generellt om BLUP och Index och hur det fungerar. Mentalindex presenterades.

Ett digitalt webbinar med Erling i november som fokuserade på "Mentalindex för Tollare", en föreläsning som finns tillgänglig på Tollarklubbens YouTube.

Information

Vår klubbtidning Tollaren har under verksamhetsåret utkommit med fyra nummer. Under året har Karin
Hammar arbetat med tidningen som redaktör respektive tidningens redigerare och layoutare. Tidningen trycks hos Wikströms tryckeri AB. Ett redaktionsråd har inrättats till stöd för arbetet med tidningen.

Under året har Ingrid Larsson och Catharina Söderlind varit rasinformatörer och hanterat rasinformation till potentiella valpköpare mm.

Under verksamhetsåret har Tollarklubben haft Agria Djurförsäkringar, Dummies.se och Klickerförlaget som samarbetspartners. Essentials var sponsor avseende hundfoder. Klubben har också avtal med Sponsorhuset, genom vilket medlemmar kan köpa varor och tjänster via en mängd olika leverantörer vilket ger medlemmen en rabatt och klubben en intäkt.

Hemsidan, www.tollarklubben.se har hanterats av web-master Elin Kossman

Avel och uppfödning 2023

Valpar och kullar
Under 2023 registrerades 255 tollare, 133 tikar (52%) och 122 hanar (47%).
Därutöver registrerades även 5 importer, tre hanar samt två tikar. Importer har skett från Norge (2+2), samt Danmark (1+0). Fyra av importerna är efter svenskregistrerade hanar. Två av importerna är kullsyskon.

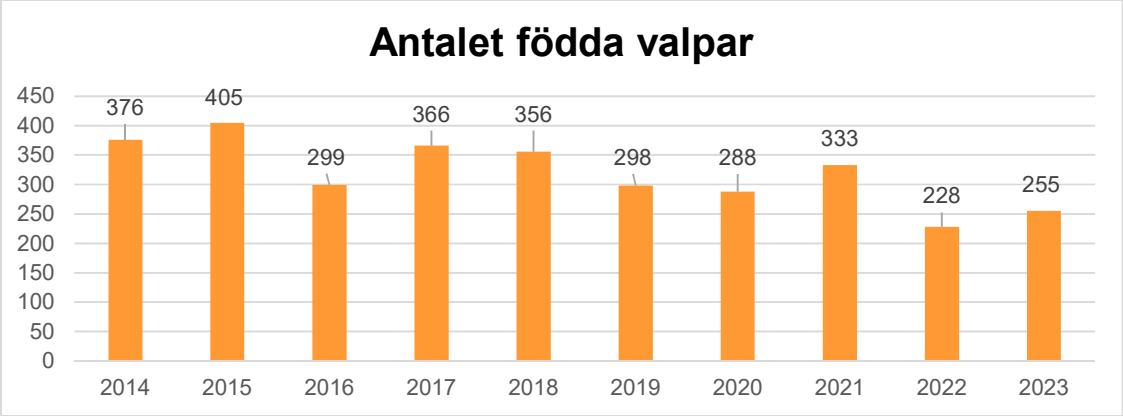

De 255 registrerade valparna under 2023, fördelades på 44 kullar. I genomsnitt under den senaste 10 års-perioden har det registrerats 54,6 kullar om året. Alla kullar under 2023 har två föräldrar som var äldre än 24 månader när kullen föddes.

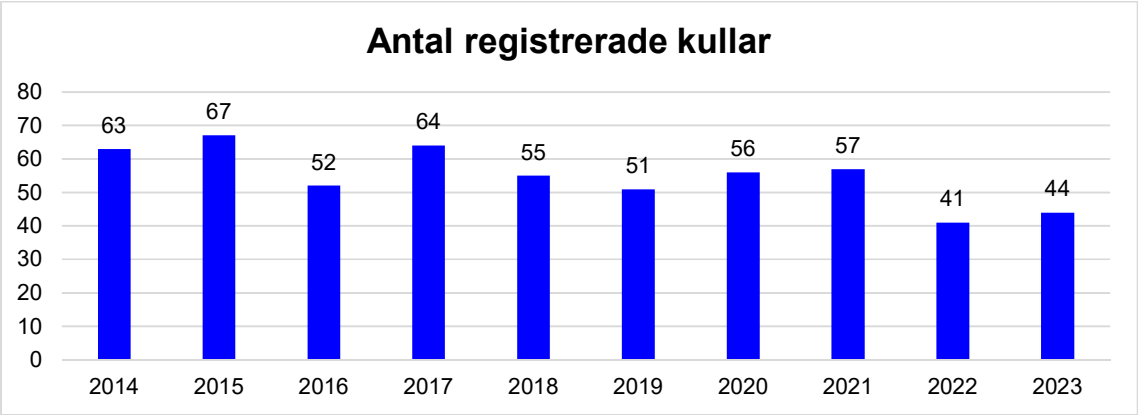

Den genomsnittliga kullstorleken räknat på antal registreringar under 2023 låg på 5,8 valpar/kull, importer ej medräknade, med en variation mellan 3 till 10 valpar/kull. 2023 års kullgenomsnitt ligger under genomsnittet som är 5,96 valpar/kull räknat på en 30 års period. Vanligast kullstorleken under 2023 innehöll 5 valpar.

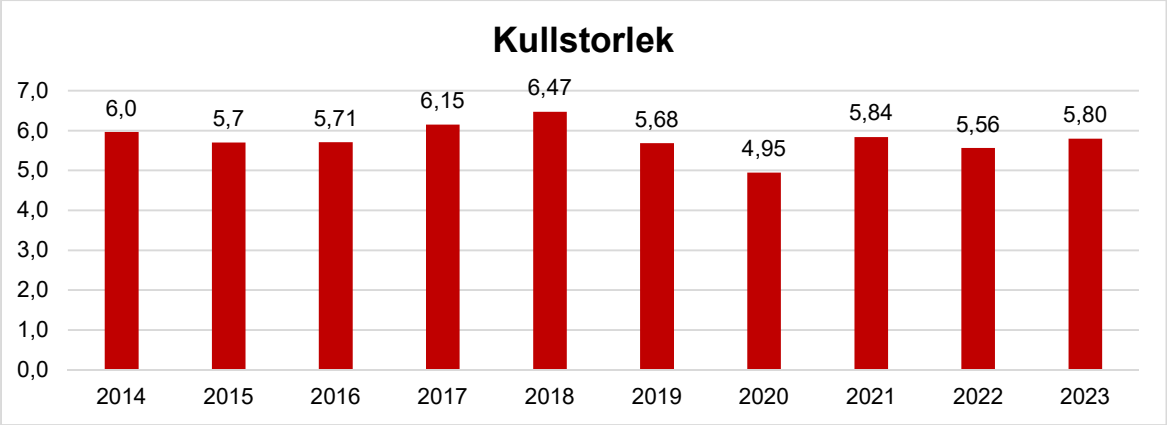

Under 2023 registrerades 8 nya kennelnamn för rasen.

Antal individer som använts till 2023 års registrerade kullar

Hanar
4 hanar har 2 registrerade kullar valpar vardera efter sig under 2023 (sammanlagt 50 valpar, vilket motsvarar 19,61% årskullens registrerade valpar. Individuell fördelning: 5,9%, 5,5%, 4,3% samt 3,9%).
1 hane har 3 registrerade kullar valpar efter sig under 2023 (sammanlagt 20 valpar 7,8% av årskullens registrerade valpar)
33 hanar har vardera en kull registrerade valpar efter sig under 2023.

21 hanar har haft sin första svenskregistrerade kull valpar under 2023. Av dessa 19 hanar hade 1 hane 3 kullar under 2023, samt tre andra hanar sina första och andra kullar under 2023.

Under 2023 har 3 utlandsregistrerade hanar använts i avel. Därutöver har 1, sedan tidigare, importerade hane registrerad kull under 2023.

Äldsta hanen som haft en kull valpar under 2023 var 10 år och ca 5 månader.
Yngsta hanen som haft en kull valpar under 2023 var 2 år och ca 3 månader.
Medelåldern för en hane med registrerad valpkull under 2023 var ca 5,5 år.

Tikar
44 tikar har använts i avel till de 44 kullar som registrerats under 2023.
5 tikar hade sin 3e kull registrerad under 2023.
11 tikar hade sin 2a kull registrerad under 2023.
28 tikar har registrerat sin första kull under 2023.

Äldsta tiken med registrerad kull under 2023 var 7 år och ca 8 månader gammal.

Yngsta tiken med registrerad kull valpar under 2023 var 2 år och ca 3 månader gammal.
Medelåldern för en tik med registrerad valpkull under 2023 var ca 4,6 år.

Av de tikar som haft registrerad valpkull under 2023 var en import.

Inavelsgrad
Den genomsnittliga inavelsgraden är fortsatt låg enligt SKK, och låg under 2023 på 0,5%. Sedan 2018 har inavelsgraden varierat mellan 0,4-0,8%.

En kull sticker dock ut 2023 med en inavelsgrad på 6,3 (6,25 = kusinparning) vilket är över SKKs rekommenderade gräns för en kombination. Den senaste tioårsperioden ligger genomsnittet på 0,63 %. Observera att inavelsgraden är grundad på endast 5 generationer.

COI enligt K9data kan ej redovisas då databasen numer är överförd till The Breed Archive, vilken inte innehar den här funktionen för population ännu (finns såklart vid testparning samt för individer)

Enligt K9data från ett år tillbaka, låg den genomsnittliga inavelskoefficienten på 10 generationer på 13,35 % och för 12 generationer (data baserad på tollare från 2000 och framåt) på 10,23 %.

Barnbarnslista

Barnbarnslistans 10 i topp består av nio hanar och en tik i fallande ordning, och är oförändrad sedan 2010:
Renarder's Keystone Pioneer Aindow (281 svenska barnbarn)
Westerlea's Canadian Rockies (247 svenska barnbarn)
Aindow's Charlie (226 svenska barnbarn, även fader till R. Keystone Pioneer Aindow)
Oldholbans Frances Mac of Lyonhouse (189 svenska barnbarn)
Tollarbos Quiz A'Pollon (164 svenska barnbarn)
HyFlyer's Invincible Max (163 svenska barnbarn)
Duck Tail's Lagaz av Sigil (156 svenska barnbarn)
Jalna's ZamZam Zilver (149 svenska barnbarn)
Kanadickens Jim Beam (145 svenska barnbarn)
Solvingas Chaplin af Jim Beam (142 svenska barnbarn)

Som synes så är hanar dominerande på 10-i-topplistan, då de i de flesta fall får fler valpar än tikarna. I ett försök att tydliggöra mellan hanar respektive tikar, så kan vi titta på "21-i-topp-listan", där de 21 mest inflytelserika hanarna respektive tikarna återfinns. Deras inflytande i 2023 års kullar visas nedan. %-talet anger hur vanligt förekommande respektive individ är i en sexledsstamtavla (dvs. förekommer minst en gång) för kombinationerna registrerad under 2023. Topplistan har varit oförändrad under många år, men 2023 har en ny hane tillkommit på listan nämligen River Fox Red Fire of Texmo född 2013 med 140 barnbarn. För att kunna ha kvar jämförelserna genom åren så får Kare Riverduck of Flottatjärn ligga kvar på listan (som hund nr 11 numera) över mest inflytelserika hanhundar, varvid 10-i-topplistan numera får heta 11-i-topplistan på hanhundsidan´. Tiksidans "10-i-Topp" är oförändrad även i år.

Namn	Totalt antal barnbarn	Förekommer i % av kullar 2023		Namn	Totalt antal barnbarn	Förekommer i % av kullar 2023
Renarder's Keystone Pioneer Aindow	281	47% (2022 - 32%)		Oldholbans Frances Mac Of Lyonhouse	189	50% (2022 - 56%)
Westerlea's Canadian Rockies	247	68% (2022 - 61%)		Flyingtollers Julia Roberts	130	0% (2022 - 5%)
Aindow's Charlie	226	64% (2022 - 49%)		Solvigas Isashani av Xacateacas	126	43% (2022 - 61%)
Tollarbos Quiz A'pollon	164	50% (2022 - 44%)		Drögstas Cat-Ri-Ona	119	43% (2022 - 34%)
HyFlyer's Invincible Max	163	84% (2022 - 80%)		Version One's Röda Pandora	117	18% (2022 - 15%)
Duck Tail's Lagaz av Sigil	156	43% (2022 - 24%)		Rödahunds Hitchin Lisa	109	45% (2022 - 24%)
Jalna's Zamzam Zilver	149	0% (2022 - 0%)		Bella Nova's Lockande Didi	106	16% (2022 - 12%)
Kanadickens Jim Beam	145	43% (2022 - 66%)		Vildandens Drottning Af Snickjaz	104	20% (2022 - 39%)
Solvingas Chaplin af Jim Beam	142	57% (2022 - 68%)		Flottatjärn's Yatsy of Asterix	110	9% (2022 - 5%)
River Fox Red Fire of Texmo (2013)	140	20% (Ny 2023)		Hummelviksgårdens Eliska	100	36% (2022 - 29%)
Kare Riverduck of Flottatjärn	138	73% (2022 - 78%)				

HD - höftledshälsa
Under 2023 fick 201 tollare känd HD status (en dansk hanes resultat finns med i sammanställningen på SKK). Av de röntgade individerna under 2023 var 44% hanar och 56 % tikar.

89% befanns ha HD grad A eller HD grad B (fd.UA) (110 st med HD grad A och 69 st med HD grad B.) Av de 11% som röntgades under 2023 med höftledsdysplasi, så befanns 15 st med HD grad C, 5 st med HD grad D och 2 st med HD grad E.

Av de individer (4+3) som hade grövre HD gradering dvs HD grad D eller HD grad E kom 4 av 7 ur en kombination med preliminärt kullindex på 100 eller däröver. Två individer saknade preliminärt kullindex.

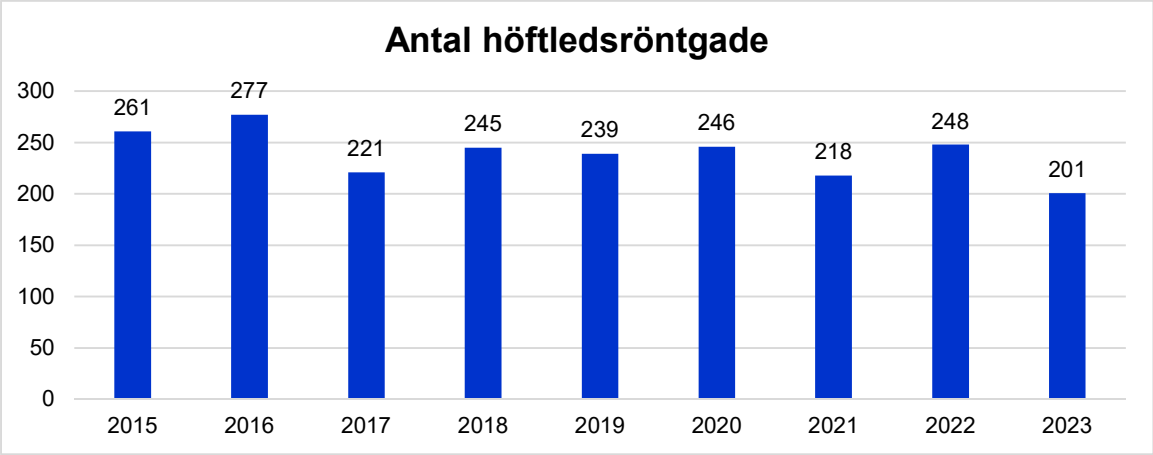

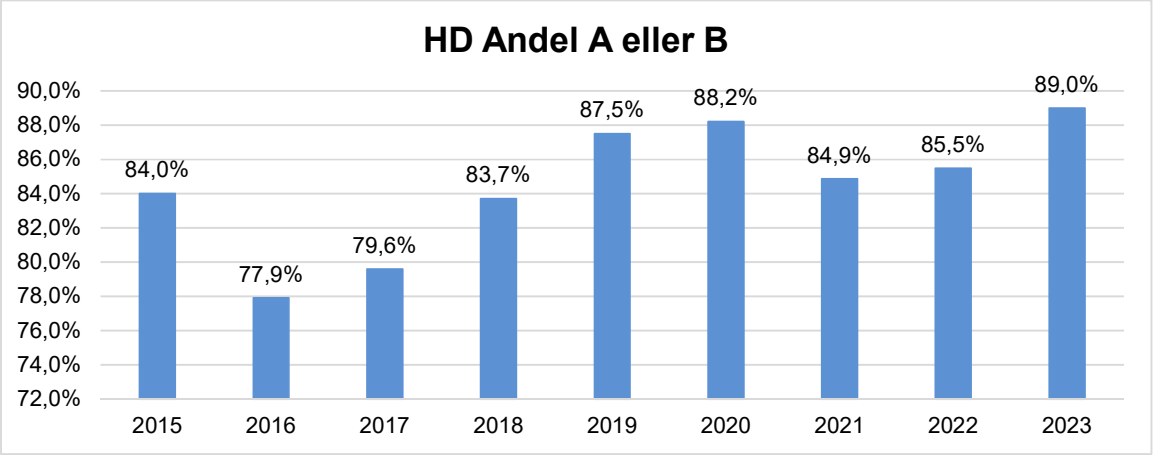

Av de tollare med HD grad A, har 95 av 111 ett HD-index på 100 eller där över (86%)
Av de tollare med HD grad B, har 7 av 69 ett HD-index på 100 eller där över (10%).
Av de tollare med HD grad A eller B, har 102 av 180 ett HD-index på 100 eller där över (57%)

41 av 44 kullar under 2023 har två föräldradjur med HD grad A eller HD grad B (93%).
2 av 44 kullar har föräldradjur med HD grad A x HD grad C/C. Ena kullen är utan prel. HD index pga norsk hane till kullen (4,5 %)
1 av 44 kullar har föräldradjur med HD grad B x HD grad B/C med prel. HD index 93 (3%)

Preliminärt kullindex (HD) vid parning för kullar registrerade 2023
28 av 44 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) på 100 eller över (64%)
6 av 44 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) mellan 95 - 99 (14%)
7 av 44 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) under 95 (16%)
3 av 44 kullar har inget beräknat preliminärt kullindex (HD) Utländsk hane (7%)

Genomsnittet för kullar med preliminärt kullindex för HD (41 kullar) låg 2023 på 102,85
Genomsnittet för kullar inklusive kullar utan preliminärt kullindex för HD (44 kullar) låg 2023 på 95,84

28 av 44 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) på 100 eller över (64%)
6 av 44 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) mellan 95 - 99 (14%) (2x 99, 1x 98, 2x 97, 1x 96)
7 av 44 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) under 95 (16%) (2x 94, 3x 93, 1x 91, 1x 90)
3 av 44 kullar har inget beräknat preliminärt kullindex (HD) Utländsk hane (7%)

Genomsnittet för kullar med preliminärt kullindex för HD (41 kullar) låg 2023 på 102,85
Genomsnittet för kullar inklusive kullar utan preliminärt kullindex för HD (44 kullar) låg 2023 på 95,84

HD-index för kullar födda 2018 – 2022 (Snitt över en 5-årsperiod)

Diagnos	Antal undersökta	% av undersökta	Medelvärde HD-index
HD grad A	426	57,5 %	106
HD grad B	218	32,1 %	94
HD grad C	66	8,2 %	86
HD grad D	14	1,9 %	79
HD grad E	3	0,3 %	74
Totalt undersökta	724 (50,5)		
Antal födda	1 434		

Av de tollare som föddes under 2022 har hittills 99 st höftledsröntgats dvs. 43 % av årskullen. Snittåldern vid röntgen är 16 månader. Av dessa var 86 st fria, (57 st med HD grad A samt 29 st med HD grad B), vilket motsvarar 90,5%. Av de 16 st som fått anmärkningar på höftlederna, vilket motsvarar 9,6%, hade 6 st HD grad C, 2 st HD grad D och 1 st HD grad E.

Under 2023 har vi fortsatt att följa utveckling av hur HD-index ser ut för rasen. HD-index är en skattning av individens avelsvärde avseende HD. HD-index tar hänsyn till hela individens familj, och inte enbart själva individens screenade HD-resultat. Detta avelsverktyg hoppas vi på sikt skall kunna ge tollarna en bättre höftledshälsa. I dagsläget har Tollarklubben samma rekommendation för en kombination som SKK rekommenderar, dvs att HD-index för en tilltänkt kombination bör ligga på 100 eller däröver. Rasens medelvärde för HD-index under 2022 låg på 99. (Medelvärdet för 2021 låg på 100, 2020 på 99, 2019 på 97, 2018 på 97, 2017 på 96, 2016 på 95).

ED - armbågsledshälsa
Under 2023 har 187 tollare fått känt ED resultat. Av de ED röntgade var 44% hanar och 56 % tikar.

179 st var UA (96%), 5 st med ED grad 1 (2,6%), samt 3 st med ED grad 3 (1,6%). Av de individer som fått en ED gradering var 3 (37%) hanhundar samt 5 (63%) stycken tikar.

Av de 201 tollare som fått känd HD status i år, har även 187 ED röntgats, vilket betyder att 10 st* har ej gjort armbågledsröntgen samtidigt som HD-röntgen. 95% av de HD röntgade tollarna har även känd ED status. *Därutöver har fyra av de HD röntgade individerna känd ED status sedan tidigare, då dessa även höftledsröntgats tidigare, men är omröntgade avseende HD under 2023.

42 av 44 kullar hade två föräldrar med känd ED status (95%)
2 av 44 kullar hade en förälder med känd ED status (5%)

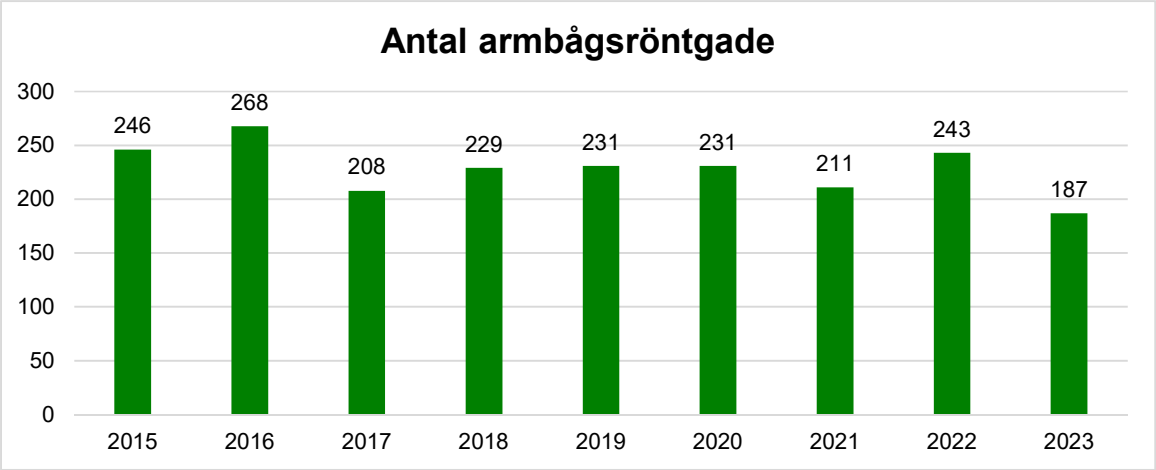

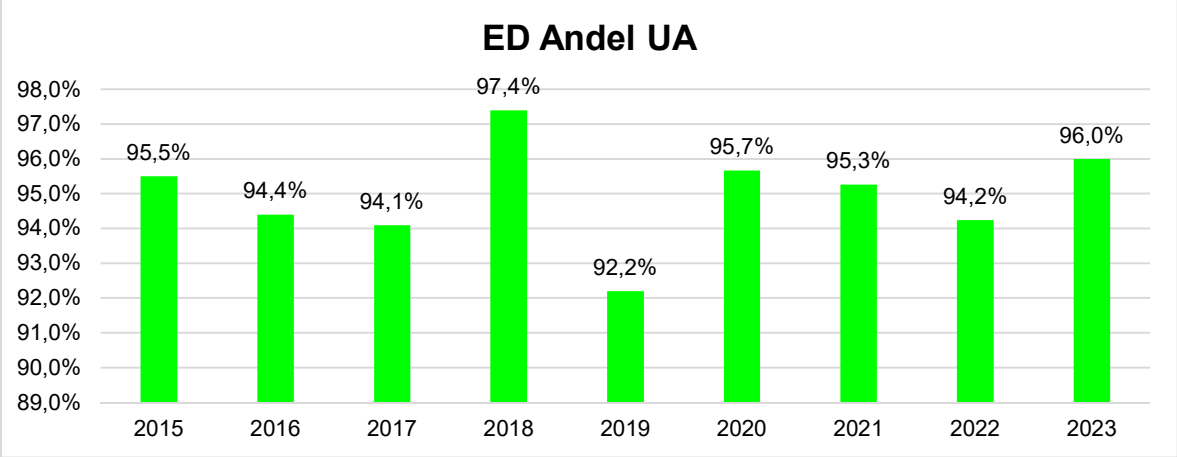

Ögonhälsa
115 individer varav 54 hanar och 61 tikar (varav två med dubbla diagnoser) har under 2023 ögonlysts.
89 av individerna är ögonlysta UA, vilket motsvarar 77,39%. (UA + distichiasis = 97%)

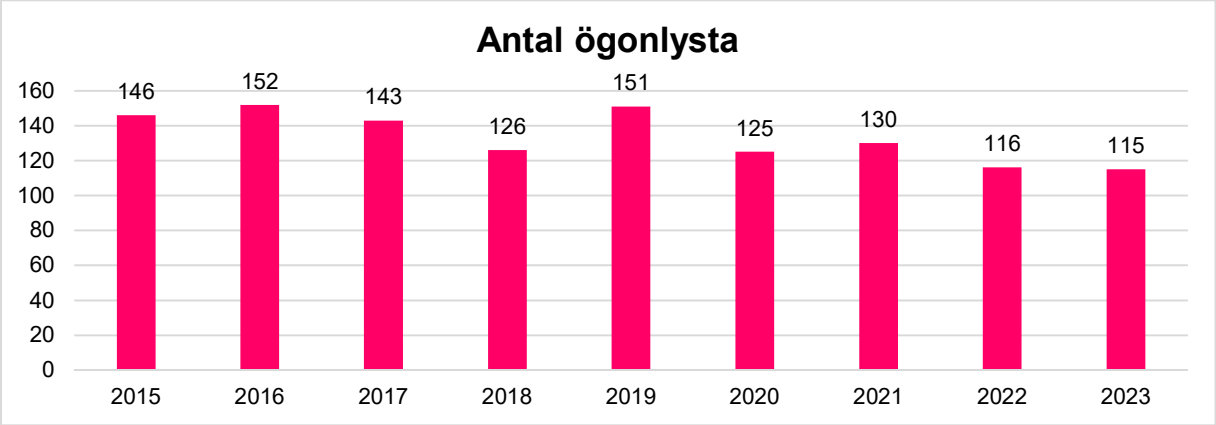

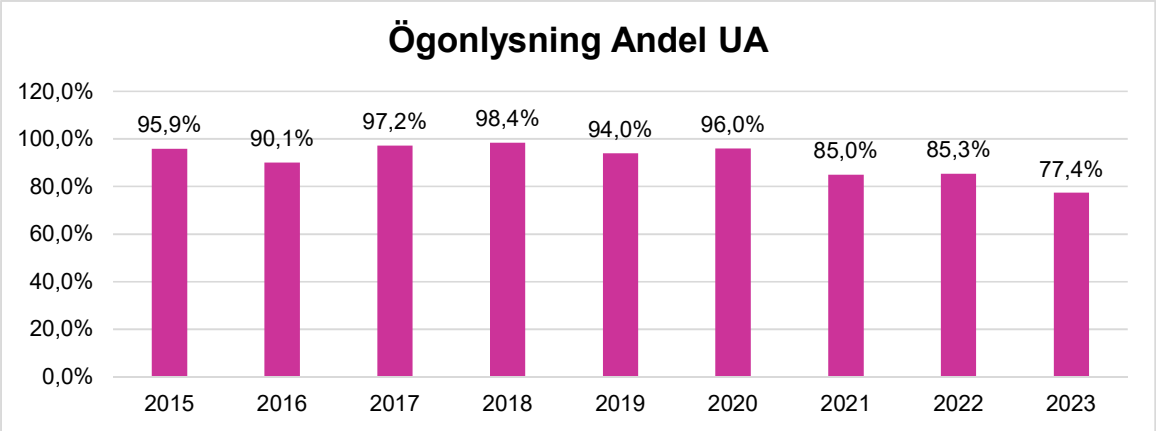

24 individer har ögonlysts med en diagnos under året. Två individer har vardera två diagnoser.
Fördelning för ögondiagnoserna enligt nedan:

23 tollare med Distichiasis (20 %)
1 tollare med Corneadystrofi
1 tollare med PPM, Iris-Iris Lindrig
1 tollare med Vitreusprolaps
Ingen tollare har diagnos som diskvalificerar för avel, ävens om Vitreusprolaps beroende på gradering i vissa fall inte rekommenderas för avel. Graderingen på individen med Vitreusprolaps är inte känd.

Äldsta hunden som är ögonlyst 8 år och 9 månader (Hane – Distichiasis)
Yngsta hunden som är ögonlyst är 18 månader (Hane - UA)

I genomsnitt ögonlyses 18,53 % av respektive årskull (räknat under en 10 års period 2011 – 2020).

Utfall för 2023 års registrerade kullar avseende ögonlysning:
37 av 44 kullar har två föräldrar med känd ögonlysningsstatus inom ett år innan parning (84%).
6 av 44 kullar har föräldrar med känd ögonlysningsstatus men där en eller bägge av parterna inte faller inom gränsen för ett år innan parning (14%).
1 av 44 kullar har inget föräldrar med känd ögonlysningsstatus vid födseltillfället (2%)

prcd-PRA
20 tollare har under 2023 registrerade DNA-testresultat hos SKK avseende prcd-PRA.

17 är DNA-testade fria (A) och 3 är DNA-testade anlagsbärare (B).
115 tollare registrerades som hereditärt fria under året.

Sedan resultaten började registreras hos SKK (2002) har totalt 602 tollare känt testresultat för prcd-PRA. 401 har testresultatet fri (A), 201 har testresultatet anlagsbärare (B) och 12 har testresultatet sjuka (C). Totalt har 1 691 tollare registrerats som hereditärt fria.

Utfall för 2023 års registrerade kullar avseende prcd-PRA status:
32 av 44 kullar har två föräldrar med känd prcd-PRA status reg. hos SKK (73%)
11 av 44 kullar haren förälder med känd prcd-PRA status reg. hos SKK (25%)
1 av 44 kullar har ingen förälder med känd prcd-PRA status reg. hos SKK (2%)

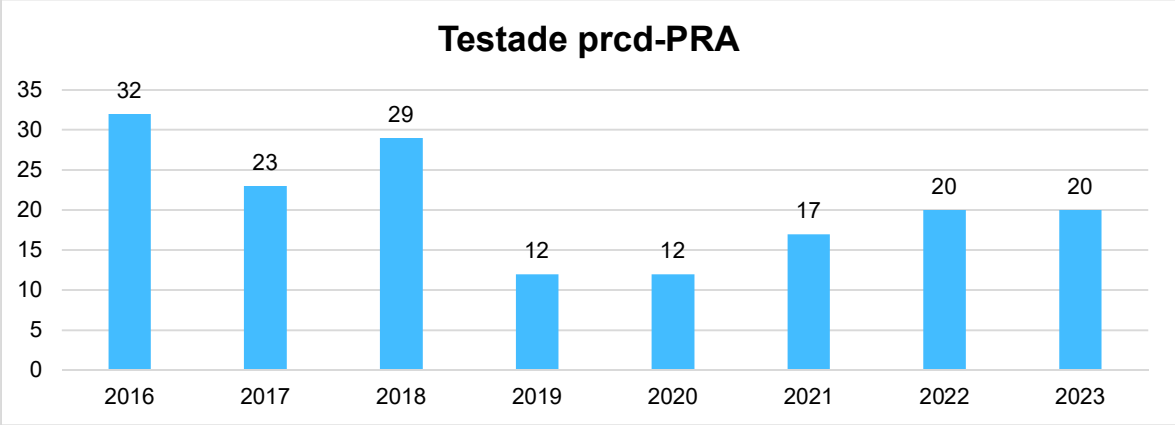

Tollarsjuka
Forskningsprojektet hos SLU om Tollarsjuka fortskrider och man behöver fortfarande hjälp med prover från tollare som har diagnostiserats med Tollarsjukan (SRMA och/eller IMRD alt. SLE liknande sjukdom) och är i det akuta stadiet av sjukdomen (dvs. innan behandling).

Tollarprojektet har sedan 2021 utökats med tollare med cancersjukdom. Projektet behöver således även prover från tollare med tumörer/cancersjukdom. Om din tollare drabbats av tumör/cancer, tag kontakt med Henrik Rönnberg på SLU så bistår han med information om vad projektet skulle vilja ha hjälp med. Om din hund skulle behöva operera bort en tumör, så ta kontakt med Henrik innan operation, så vägleder han din hunds veterinär om vilka prover forskarprojektet skulle behöva ta del av.

DEN – Degenerative Encefalopati
Inga nya fall av DEN fall har kommit till kännedom under året. Statistik från Ofa visar att av de officiellt redovisade resultaten (2.249 st DNA-resultat finns redovisade från hela världen) på deras sida, finns 370 st DEN resultat från svenska Tollare, vilket motsvarar 16 % av testresultaten.

4 (1%*) Svenska Tollare har testresultat Affected, 50 svenska tollare (13%*) med testresultatet Carrier och 325 svenska tollare (87%*) med testresultatet Normal/Clear.

Utfall för 2023 års registrerade kullar avseende DEN resultat
27 av 44 kullar har två föräldrar med känd DEN status (Tollarklubben samt Ofa resultat) (61%)
12 av 44 kullar har en förälder med känd DEN status - fri (Tollarklubben samt Ofa resultat) (27%)
5 av 44 kullar har ingen förälder med känd DEN status (Tollarklubben samt Ofa resultat) (11%)

CLAM (Cardiac Laminopathy)
Under hösten 2023 släpptes forskarrapporten för CLAM. Klubben har dock följt utvecklingen av CLAM då den uppmärksammades redan 2022, då även UC Davis släppte ett DNA-test för sjukdomen.

CLAM är en allvarlig sjukdom utan bot för sjuka individer, som till dagens kännedom dör av att hjärtat stannar och blir inte äldre än ca 1,5 år.

Då DNA-testet är av autosomalt recessivt mönster, kan vi bevara vår population fri från denna sjukdom, då ett testresultat inte kommer att utesluta mer än sjuka individer från avel.

Utifrån forskarrapporten och den allvarliga utgången för sjukdomen beslutade Tollarklubben att lägga till CLAM i avelsrekommendationerna i linje med DEN, i syfte att motverka att denna svår asjukdom sprider sig i populationen. Ett av avelsdjuren i en kombination rekommenderas att vara testad Normal/Clear alternativt hereditärt fri. I dagsläget finns en handfull inrapporterade CLAM carrier i den svenska populationen, och vi håller tummarna att det fortsätter att vara så.

Övriga rasspecifika DNA-test
Ett DNA-test för ***CDDY and IVDD*** lanserade under 2018. Då testet ger kännedom om både CDDY samt IVDD status hos individen och nedärvs på olika sätt, och mot bakgrund av hur man tolkar Svenska Jordbruksverkets regler och förordningar kring avel, är detta i dagsläget inget Tollarklubben kan rekommendera sina medlemmar att testa för. Mer info om CDDY finns på hemsidan.

CDMC (Cerebellar Degeration-Myositits Complex) är en neurologisk sjukdom som upptäcktes under 2022. Klubben följer såklart utvecklingen av sjukdomen. Idag finns ingen behandling för sjukdomen, mer än understödjande, vilket leder till att sjuka individer får en begränsad livskvalitet. I dagsläget är rekommendationen att det är varje uppfödares och hanhundsägares ansvar att innan en parningskombination göra en egen riskbedömning om man vill/ska DNA-testa för CDMC. Mer information kommer att finnas på hemsidan.

JADD (Juvenil Addison)
Rasspecifikt DNA-test där arvsgången följer autosomalt recessivt mönster dock ej med full pentrans. Fåtalet individer i den svenska populationen är testade affected. Då DNA-testet inte har full penetrans för individer med DNA-resultat affected, så är rekommendationen i dagsläget att det är varje uppfödares och hanhundsägares ansvar att innan en parningskombination göra en egen riskbedömning om man vill/ska DNA-testa för JADD. Om en individ uppvisar symptom i linje med Addison och är under 1,5 år, rekommenderar man att DNA-testa tillsammans med veterinärens utredning för att få en så bra helhetsbild av individens sjukdomsbild. JADD visar liknande symptom som Addison (sk. Late onset), men verkar ha olika genetiska mönster. Behandlingsbar livslång medicinering.

Övrigt
Övriga inrapporterade anomalier under året: SRMA, allergi, Epilepsi & hypotyreos

Funktion och mentalitet

Under 2023 beskrevs 122 svenskregistrerade tollare på BPH (beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund) med skott, varav 48 hanar och 71 tikar.

Därutöver har sammanlagt 3 individer avbrutet BPH, en hane och två tikar, och samtliga avbrutna pga rädsla. Dessa 3 avbrutna individerna under året motsvarar 2% av de startande individerna under 2023. Sedan 2017 är genomsnittet för avbrutna BPH 3,12%.

I genomsnitt så beskrivs 45,34 % av en årskull inräknat både BPH & MH. Tittar man enbart på BPH är siffran 36,11%.

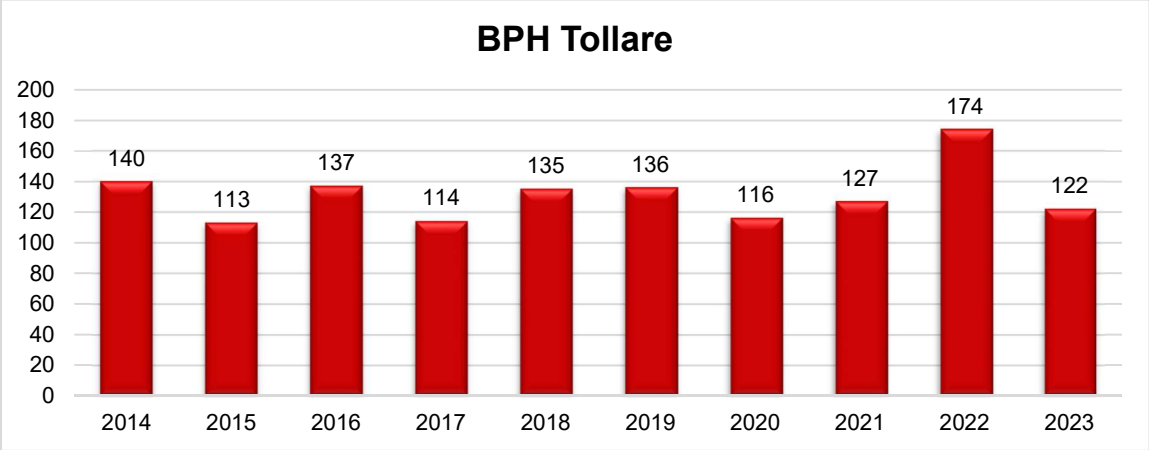

Antalet hundar som deltog i mentalbeskrivning, MH, under 2023 var 28 stycken, 15 hanar samt 13 tikar, samtliga med känd MH status. Därutöver har en hane icke känd MH status, då ägaren brutit hunden.

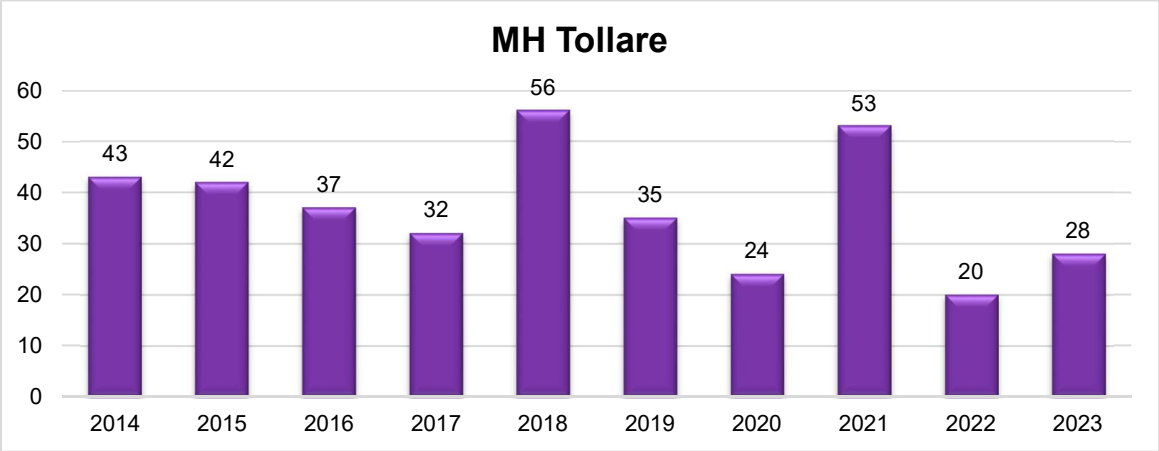

Utfall för genomförd BPH alt. Känd mental status MH för kullar registrerade 2023
33 av 44 kullar har två föräldrar med känd mental status (75%)
11 av 44 kullar har en förälder med känd mental status (25%)
0 av 44 kullar har ingen förälder med känd mental status (0%)

Mentalindex
Under slutet av 2018 tackade Tollarklubben ja till att delta i ett pilotprojekt hos SKK avseende framtagande av ett Mentalindex grundat på BPH. Under 2021 tvingades dock SKK pausa projektet på grund av pandemin, och valde att fokusera på andra raser.

Klubben har under 2022-2023 arbetat vidare i projektet tillsammans med SKK, och avsikten är att implementera ett Mentalindex för Tollare under 2024.

FB-R
202023 deltog 7 tollare, (2 hanar och 5 tikar) på funktionsbeskrivning för retriever. Samtliga med genomförd FB-R.

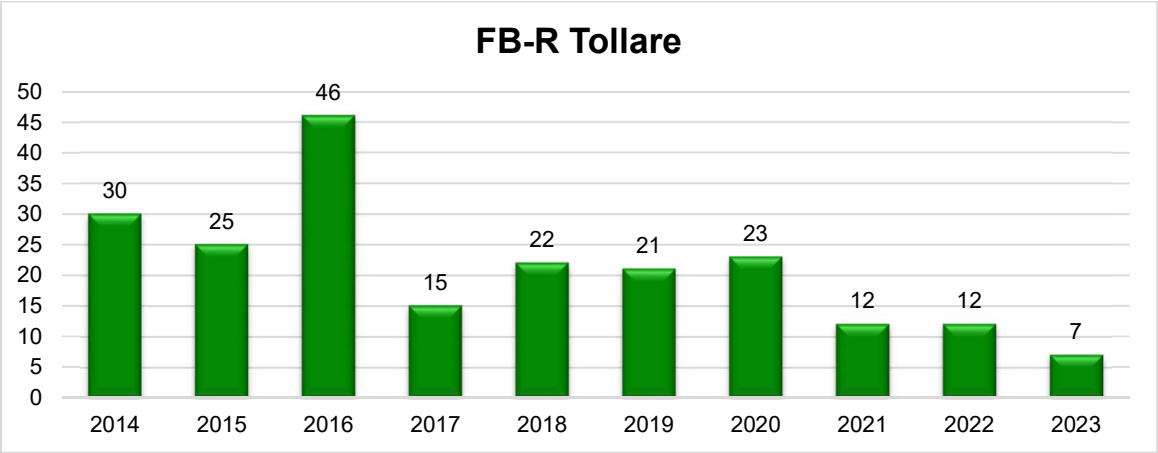

Jakt

2023 års Tollarspecial genomfördes i Skåne.

Statistik på Specialens officiella Tollingjaktprov 2010-2023

	Prov	Antal starter	Nkl	Ökl	Ekl	NS	G	VG	E	% pris	% 1:or
2010	Kolmården	76	49	27	-	33	10	12	21	56,6	27,6
2011	Sälen	78	43	35	-	31	16	18	13	60,3	16,7
2012	Öland	86	48	23	15	56	10	9	11	34,9	12,8
2013	Skåne mitt	112	55	45	12	70	19	12	11	37,5	9,8
2014	Hishult	119	68	30	21	58	30	13	18	51,3	15,1
2015	Sälen	133	83	34	16	41	14	11	17	31,6	12,8
2016	Forsvik	160	98	44	18	71	37	22	30	55,6	18,8
2017	Laholm	134	67	43	24	69	25	17	23	48,5	17,2
2018	Muskö	118	61	35	22	63	19	9	27	46,6	22,9
2019	Sälen	140	74	38	28	85	17	22	16	39,3	11,4
2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	Forsvik	76	38	18	20	44	7	12	13	42,1	17,1
2022	Ånnaboda	126	71	31	24	74	19	17	16	41,3	12,7
2023	Skåne	129	74	37	18	70	17	21	21	45,7	16,3

SSRK jaktprov

Under 2023 har 2 st praktiska Tollingjaktprov hållits i SSRK:s regi vilket resulterade i 1 ny Tollingjaktprovschampion,

SE J(T)CH SE VCH Inlicios Soul music - Håkan Linde

Dessutom erhöll en hund sitt tredje excellent i elitklass tollingjaktprov och blev Tollingjaktprovschampion,

SE J(T)CH Marielundsbäckens Sansa - Roger Karlsson

Sansa blev också Dansk tollingjaktchampion under 2023.

Ytterligare en hund erhöll godkänt praktiskt prov under 2023, men behöver ytterligare ett Excellent i Ekl.

SSRK har arrangerat följande Tollingjaktprov under 2023

Datum	Arrangör	Nkl	Ökl	Ekl	Tot
22 april	SSRK Västra		4	1	5
1 maj	SSRK Södra	4	8		12
6 maj	SSRK Södra	7	5	2	14
6 maj	SSRK Värmland	8	6		14
7 maj	SSRK Södra	7	5	2	14
7 maj	SSRK Värmland	7	6		13
13 maj	SSRK Småland	7	9	4	20
14 maj	SSRK Småland	6	9	5	20
28 juli	SSRK Gävleborg	18	14		32
29 juli	SSRK Gävleborg	17	14		31
30 juli	SSRK Gävleborg			8	8
26 augusti	SSRK Västerbotten	3	3	3	9
27 augusti	SSRK Västerbotten	3	4	2	9

2 september	SSRK Östra	14			14
9 september	SSRK Dalarna	10		4	14
9 september	SSRK Västra	13	14	3	30
10 september	SSRK Dalarna	10	6		16
10 september	SSRK Västra	7	16	4	27
23 september	SSRK Bergslagen	7		5	12
24 september	SSRK Bergslagen	7	6		13
30 september	SSRK Gotland	4	5	3	12
30 september	SSRK Södra	3	4		7
1 oktober	SSRK Gotland	4	5	3	12
7 oktober	SSRK Södra	5	8	1	14
8 oktober	SSRK Södra	7	6	0	13
Summa SSRK		**178**	**157**	**50**	**385**

Totalt kunde 25 prov genomföras under 2023 i SSRKs regi (exkl. Tollarspecialen och praktiska prov).

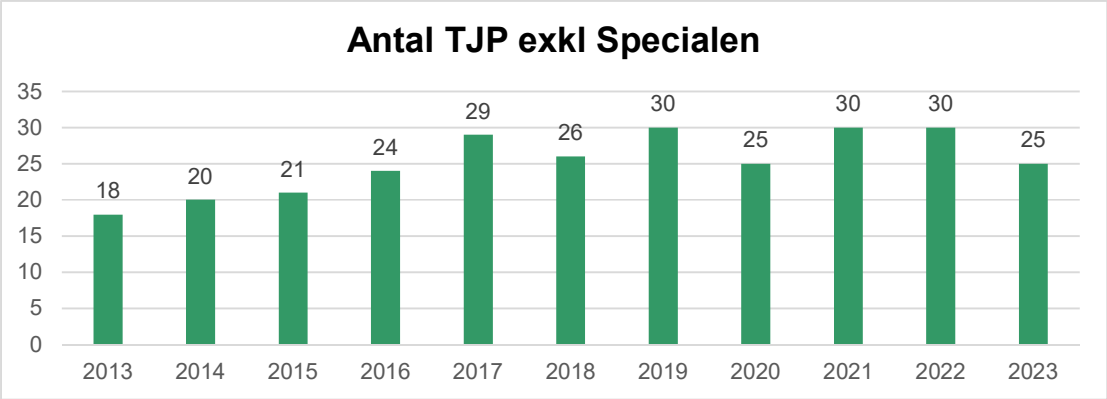

Starter inklusive Specialen 2023

	Antal hundar	Nkl	Ökl	Ekl	Tot	Not Sufficient	Good	Very good	Excellent	% Pris	% 1:or
2013	161	140	126	58	324	144	72	54	54	55,6	16,7
2014	166	154	131	61	346	156	73	49	68	54,9	19,7
2015	187	193	135	57	388	180	68	60	80	53,6	20,6
2016	212	221	132	75	428	192	79	70	87	55,1	20,3
2017	197	204	181	81	466	221	96	67	82	52,6	17,5
2018	188	189	166	77	432	223	76	60	73	48,4	16,9
2019	204	243	157	87	487	258	81	67	81	47,0	16,6
2020	114	115	88	47	250	124	46	37	42	49,6	16,8
2021		197	139	74	410	223	54	62	68	45,2	16,7
2022	190	251	126	71	448	219	80	76	72	50,9	16,1
2023	213	252	194	68	515	263	91	85	74	48,5	14,4

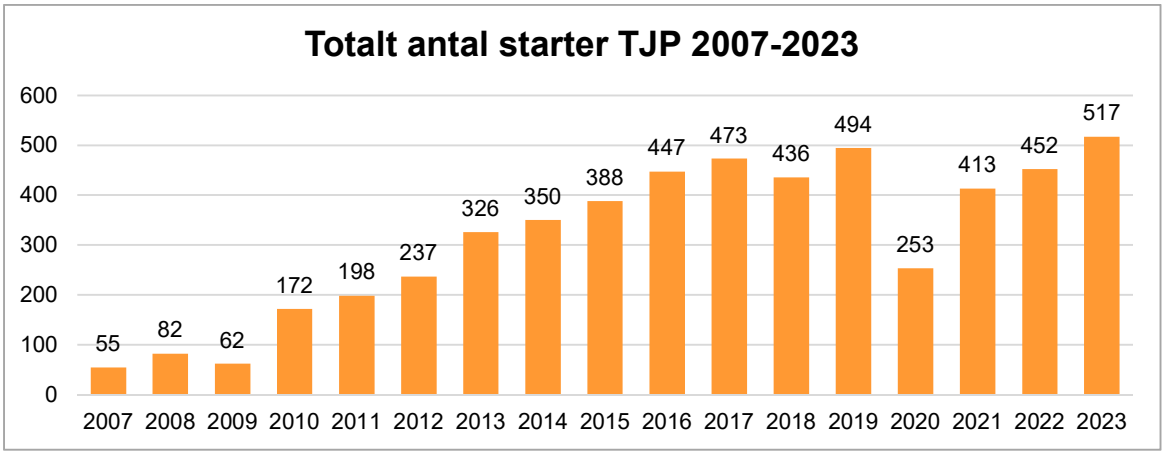

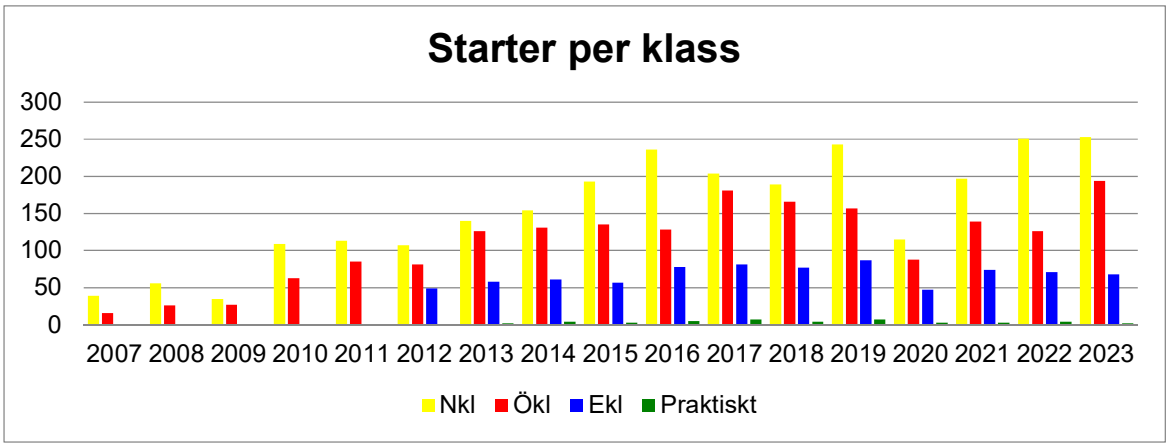

Starter per klass 2007-2023

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nkl	39	56	35	109	113	107	140	154	193	221	204	189	243	115	197	251	252
Ökl	16	26	27	63	85	81	126	131	135	132	181	166	157	88	139	126	194
Ekl						49	58	61	57	75	81	77	87	47	74	71	68
Prakt							2	4	3	6	7	4	7	3	3	4	2

B-Prov

Under 2023 har 15 tollare startat 21 st gånger på B-prov Retriever

	Antal starter	Nkl	Ökl	Ekl	Not Sufficient	Good	Very good	Excellent	% Pris	% 1:or
2013	24	15	8	1	10	6	5	3	58,3	12,5
2014	39	22	17	0	20	9	7	3	48,7	7,7
2015	31	20	7	4	15	9	2	6	54,8	19,4
2016	31	13	14	4	9	7	8	7	70,9	31,8
2017	23	15	4	4	12	4	3	4	47,8	17,4
2018	24	17	3	4	12	8	2	2	50,0	8,3
2019	26	20	3	3	13	7	2	4	50,0	15,4
2020	17	13	2	2	11	2	3	1	35,3	5,9
2021	16	12	2	2	6	3	3	4	62,5	25,0
2022	11	11	0	0	7	2	1	1	36,4	9,1
2023	21	19	2	0	9	3	7	2	57,1	9,5

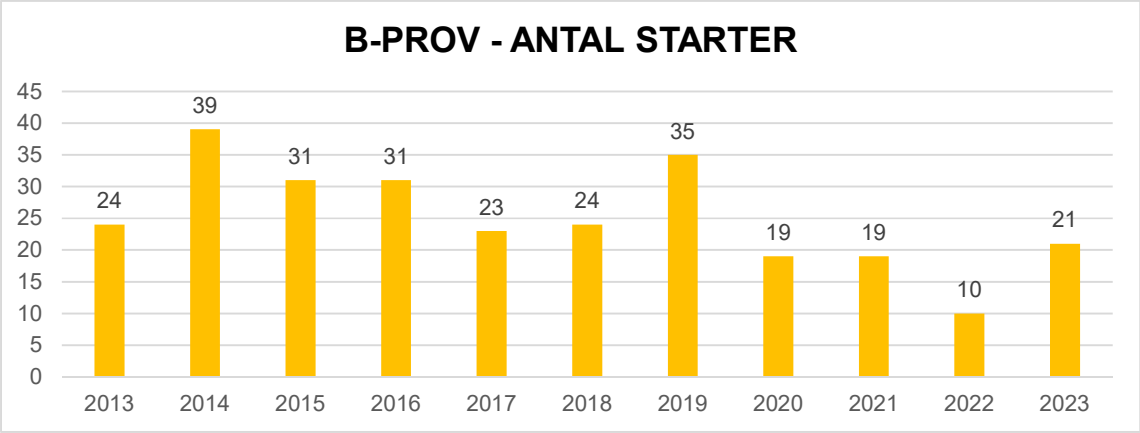

Övrigt

Tollare har genom åren varit framgångsrika i olika grenar inom hundvärlden.

I Bruks SM sök deltog Rödtottarnas Sjöguld, Jennie Weimén vilket resulterade i en 6:e plats.
I Rallylydnads SM deltog Agrosofens Naturligt-vis med Jessica Adler och Springer Nova´s Fejja Of Tuffno med Rigmor Carlsson.

I Lydnads SM deltog Redrivals Wildcard med Louise Brage och Arbetsviljans Vaniljhjärta med Elisabeth Nordqvist Lundberg.

I Agility SM 2023 deltog Wildbird Röda Storma samt Wildbird Duvhök af Storma med Johanna Nilsson, River Fox Tabasco af Nändy med Erica Steding, Wildbird Little Joker med Marie Widerström samt Vildandens Marshmallow af Leweli med Sofia Selin. Dessutom deltog Tollarbos Tikkande Kiwi lik Tiro med Mikaela Gröndahl i lag Andiamo.

I Nosework SM deltog Springer Nova´s Nemo Of Deye med Hans Nilsson med en 2:a plats i totalen samt Red Ocean’s Hiawatha De Simsåån med Linnéa Thyni med en 7:e plats i totalen. Dessutom deltog Hjärter Dams Trubaduren med Annelie Behring och Rödtottarnas Sjöbuse med Ros-Marie Dellgran.

De aktiviteter som beskrivs ovan i verksamhetsberättelsen ligger alla i linje med klubbens strategier för rasens bevarande (beskrivna i RAS-dokumentet) och klubbens verksamhetsplan. Styrelsen har som uppgift att tillsätta resurser till klubbens centrala insatser vad gäller information, utbildning, anordnande av prov etc, men sedan sker den konkreta verksamheten med medlemmarnas egen vilja och arbetsinsatser.

Styrelsen vill här tacka alla medlemmar och andra som bidragit till ett positivt år för Tollarklubben!

Styrelsen för Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben

Mats Viker	Mikael Knös
Åsa Roosqvist	Carina Boijertz
Therese Knutsson	Malin Kånåhols
Gunliz Bengtsson	Monica Levisson

Rasspecifik avelsstrategi RAS för Nova Scotia Duck Tolling Retriever, Tollare

Uppföljning 2023

Rasens population/avelsstruktur

Mål

Långsiktiga mål

Att bevara och öka kunskaperna hos uppfödare och hanhundsägare så att all avel bedrivs på ett sådant sätt att vi dels bevarar och utvecklar tollarens rasspecifika egenskaper, samt dels begränsar risken för att sprida anlag för sjukdomar och defekter vidare inom populationen.

Kortsiktiga mål

- Att rasen ska ha en genomsnittlig inavelsgrad under 2% - Den genomsnittliga inavelsgraden låg under 2023 på 0,5% Den senaste tioårsperioden ligger genomsnittet på 0,63 %
- Att öka avelsbasen och den genetiska balansen i rasen - Genom att belysa vikten (i exempelvis verksamhetsberättelsen, artiklar i tollaren, information på hemsidan) av att använda så många individer som möjligt i avel. Barnbarnslistan samt Släktskapsindex är två verktyg där det ges en överskådlig bild av populationen. En annan pusselbit är att på genetisk nivå titta på inavelsgraden för populationen. Embark är exempel på ett laboratorie som kan ge upplysning om individers och populationers genetiska COI. Andra laboratorier som ex. UC Davis och MyDogDNA/Wisdom panel erbjuder liknande service. Enligt Embark ligger den genetiska COI för rasen på 24 %, med ett spann mellan 18–34 %, baserat på 90% av de testade individerna.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Ingen parning ska överskrida 3% i inavelsgrad över fem generationer – Enstaka kullar mellan 1-2%. En kull med COI på 6,3% under 2023
- Öka spridningen av antal hanhundar i aveln och öka användningen av äldre hanhundar som ej gått i avel tidigare. - 4 hanar har 2 registrerade kullar valpar vardera efter sig under 2023 (sammanlagt 50 valpar, vilket motsvarar 19,61% årskullens registrerade valpar. Individuell fördelning: 5,9%, 5,5%, 4,3% samt 3,9%)
  1 hane har 3 registrerade kullar valpar efter sig under 2023 (sammanlagt 20 valpar 7,8% av årskullens registrerade valpar)
  33 hanar har vardera en kull registrerade valpar efter sig under 2023.

  21 hanar har haft sin första svenskregistrerade kull valpar under 2023. Av dessa 19 hanar hade 1 hane 3 kullar under 2023, samt tre andra hanar sina första och andra kullar under 2023.

  Under 2023 har 3 utlandsregistrerade hanar använts i avel. Därutöver har 1, sedan tidigare, importerade hane registrerad kull under 2023.

  Äldsta hanen som haft en kull valpar under 2023 var 10 år och ca 5 månader.
  Yngsta hanen som haft en kull valpar under 2023 var 2 år och ca 3 månader.
  Medelåldern för en hane med registrerad valpkull under 2023 var ca 5,5 år.

  Ingen hanhund som använts i avel under 2023 har fler än 4 svenskregistrerade kullar efter sig.

- Vid avelsplanering ta hänsyn till barnbarnskurvor. En ny hane seglat upp på listan nämligen River Fox Red Fire of Texmo född 2013 med 140 barnbarn. Han återfinns i stamtalvan hos 20% av de registrerade kullarna under 2023.

  I de 44 registrerade kullarna under 2023 så återfinns ovanstående ”21-i-topp” hundarna minst en gång i en sexleds stamtavla. 17 av ”21-i-topp” hundarna förekommer mer än en gång i en sexleds stamtavla. Det vanligaste är att en kull har 8 av de ”21-i-topp” hundarna i sin stamtavla. Men som man kan se så förekommer det att ”21-i-topphundarna” förekommer mer eller mindre frekvent i de registrerade kullarna under 2023. Två kombinationer sticker ut med att ha 14 respektive 15 representanter av de ”21-i-topp” hundarna i sin stamtavla.

Antal	**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**
2023	-	-	*3*	*2*	*2*	-	*3*	*5*	*8*	*5*	*4*	*5*	*5*	-	*1*	*1*

- Utvärdera och följa kullstorleken i rasen Den genomsnittliga kullstorleken räknat på antal registreringar under 2023 låg på 5,8 valpar/kull, importer ej medräknade, med en variation mellan 3 till 10 valpar/kull. 2023 års kullgenomsnitt ligger under genomsnittet som är 5,96 valpar/kull räknat på en 30 års period
- Bevara och öka kunskapen om genetik utifrån ett rasperspektiv Klubben har gett tips om webbinarie som SKK arrangerat som belyst ämnet generellt om avel och genetik.
- En hanhund bör inte ha mer än 3 kullar innan de två första kullarna uppnått två års ålder. Det är för att ge möjlighet till både hanhunds- och tikägare att utvärdera avkommorna. Klubben följer upp detta och enbart enstaka individer har haft mer än två kullar innan de första kullen hunnit fylla två år.

RAS - Hälsa

Mål

Långsiktiga mål

Det långsiktiga målet är att minska sjukdomar och defekter i rasen.

Kortsiktiga mål

Att frekvensen av de uppmärksammade hälsoproblemen ej ska öka under den närmaste femårsperioden. Utvärderingar visar på att dessa inte ökar enligt Agria Breed Profile och SLU (när det gäller SRMA/IMRD). Däremot har två nya DNA-tester lanserats då två nya sjukdomar upptäcktes 2022 på rasen CLAM och CDMC.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Fortsätta arbeta med att minska de autoimmuna sjukdomarna i rasen, samarbeta med SLU. Klubben har länge stöttat SLU i sin forskning kring Tollarsjuka men även cancer.
- Arbeta med att förbättra det allmänna hälsotillståndet i rasen. Klubben utvärderar hela tiden hälsoläget och följer statistik samt forskarrapporter etc 2022 gjordes en hälsoenkätsundersökning via SLU. Vi kommer att få ta del av resultatet när dessa är färdiga för publicering.
- Utvärdera kullstorleken i rasen Den genomsnittliga kullstorleken räknat på antal registreringar under 2023 låg på 5,8 valpar/kull, importer ej medräknade, med en variation mellan 3 till 10 valpar/kull. 2023 års kullgenomsnitt ligger under genomsnittet som är 5,96 valpar/kull räknat på en 30 års period
- Bevara och öka kunskapen om DNA-testers påverkan i avelsarbetet, populationen och genetiken med hänvisning till SKKs policyuttalande för DNA-tester. Tipsat om SKKs webbinar som tagit upp ämnet om DNA-tester. Klubben har endast rekommendationer avseende DNA-tester. Endast tre DNA-tester tas upp i klubbens RAS (avelspolicy) som rekommendation (prcd-PRA, DEN & CLAM). Rekommendationen är att ett av avelsdjuren ska ha känd (fri) status. Carrier får användas i avel för prcd-PRA, DEN & CLAM vilket gör att enbart sjuka djur utesluts från avel.
- Att alla parningar rekommenderas ha ett preliminärt HD-index på minst 100 enligt SKKs rekommendation för HD-index. Finns med i klubbens avelspolicy, klubben följer också hur det efterlevs. 64% av de registrerade kullarna hade ett preliminärt kulliindex avseende HD på 100 eller däröver under 2023. 14 % av de registrerade kullarna hade ett preliminärt kullindex avseende HD mellan 95 – 99. Tre kullar 7 % saknade beräknat preliminärt kullindex för HD. Genomsnittet för kullar med preliminärt kullindex för HD (41 kullar) låg 2023 på 102,85 Genomsnittet för kullar inklusive kullar utan preliminärt kullindex för HD (44 kullar) låg 2023 på 95,84
- Att inte använda hund med ED i avel och inte dubbla ED belastade linjer. Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar. 42 av 44 registrerade kullar under 2023 hade två föräldrar med känd ED status.
- Att minst ett avelsdjur ska ha känd DNA-status med fritt resultat avseende prcd-PRA enligt SKK riktlinjer. Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar. 43 av 44 kullar har minst en förälder med känd prcd-PRA status.
- Att hundar med allvarliga och/eller ärftliga ögonsjukdomar inte ska användas i avel samt att avelsdjur är ögonlysta inom 12 mån före parningstillfället. Hund som uppnått 8 års ålder behöver bara ögonlysas en gång efter 8 års ålder. Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar. Ingen individ med allvarlig ögondiagnos har gått i avel under 2023. 84 % av de registrerade kullarna under 2023 hade två föräldrar som känd ögonlysningsstatus inom ett år innan parning. 14 % av de registrerade kullarna under 2023 hade en förälder med känd ögonlysingsstatus men där en eller bägge parterna inte faller inom gränsen för ett år innan parning.
- Att minst en förälder är DEN-testad med fritt resultat och att sjuka hundar inte används i avel. Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar 39 av 44 kullar registrerade under 2023 hade minst en förälder med känd DEN-status.

RAS - Mentalitet och funktion

Mål

Långsiktigt mål:

Det långsiktiga målet är att ha mentalt sunda och stabila hundar som fungerar på ett bra vis, såväl under jakt som i samhället. Samt arbeta för att behålla dess jaktliga egenskaper och utveckla tollaren som en jakthund.

Kortsiktiga mål:

- Att visa på att klubben lägger vikt på mentalitetsfrågor och utvärdering av tollarens jaktliga egenskaper. Klubben deltar aktivt i SLUs arbete med att ta fram ett Mentalindex för rasen, som planeras att införas för Tollare under 2024
- Att öka intresset och medvetenheten för mentalitet och jaktliga egenskaper och dess samband. Klubben har arbetat och arbetar för att hundar ska genomföra BPH eller MH, vi följer statistiken och vi arbetar tillsammans med SKK för att införa ett Mentalindex under 2024
- Definiera den riktning avelsarbetet för mentalitet bör ta. Inte gjort, men då MI kommer att införas under 2024 blir det klarare strategier för uppfödare att arbeta med mentaliteten. Kommer även att omarbeta hemsidan där mer information kommer att finnas.
- Att öka andelen tollare och avelsdjur som genomför en mentalitets beskrivning inom en femårsperiod Andelen Tollare som genomför BPH/MH är förhållandevis högt, och svårt att öka än mer, däremot arbetar klubben för att bevara minst den nivå vi har idag. Med införandet av ett Mentalindex kommer intresset finnas kvar.
- Att öka andelen tollare och avelsdjur som har sina jaktliga egenskaper prövade inom en femårsperiod. Andelen Tollare som prövas i jaktprov är förhållandevis högt, 2023 var det år med flest starter på tollingjaktprov. Klubben verkar för att stötta provverksamheten i syfte att få till ännu fler provtillfällen. Även om flertalet tollingjaktprov arrangeras av SSRKs avdelningar är det i stort sett bara funktionärer på proven som också är medlemmar i Tollarklubben.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Att öka intresset genom att kontinuerligt informera och framhålla rasens historiska bakgrund och utveckling genom Tollarklubbens samtliga informationskanaler. Genomförs på såväl hemsida som i klubbens tidning.
- Kontinuerligt informera och öka kunskapen om sambandet mellan mentalitet, funktion och samhällets krav där mental- och funktionsbeskrivningarnas betydelse för rasens bevarande, utveckling och som avelsverktyg är av stor vikt. Genom införandet av ett Mentalindex kommer intresset och efterfrågan om kunskap att öka.
- Att genom samverkan arbeta fram handlingsplan om hur bevara och utveckla tollarens mentalitet. Diskussioner har under 2023 förts i workshop med uppfödare om rasens mentalitet inom arbetet med att ta fram ett Mentalindex.
- Fortsätta arbeta med att öka intresset för tollarens jaktliga funktion. Klubben verkar för att stötta provverksamheten i syfte att få till ännu fler provtillfällen så att ännu fler kan pröva sina hundar jaktligt. Klubben arbetar tillsammans med alla aktivitetsgrupper få ännu fler valpköpare och nybörjare att besöka aktivitetsgruppernas träffar för att skapa intresse till att arbeta jaktligt med sin hund.
- Stimulera till att så många som möjligt deltar i praktisk jakt med sina tollare. Klubben verkar för att det förs in artiklar i klubbens tidning Tollaren, som inspiration för praktisk jakt med sin Tollare.
- Öka fokusering på att utvärdera jaktliga egenskaperna på ett jaktprov än den resulterande prisvalören. Klubben har sedan länge arbetat med att analysera domarutlåtanden från tollingjaktprov för att se var som brister och bör utvecklas.
- Fortsatt aktivt arbeta för utveckling av utvärderingsverktyg av tollarens jaktliga egenskaper tillsammans med uppfödare, tollarägare och SSRK Klubben har sedan länge arbetat med att analysera domarutlåtanden från tollingjaktprov för att se var som brister och bör utvecklas.
- Uppmuntra samtliga uppfödare att noggrant beakta tikens och hanhundens jaktliga egenskaper i avelsarbetet Klubbens uppfödare har en hög medvetenhet om rasens ursprung som jakthund och inspirerar och motiverar valpköpare att träna sin hund för jakt eller jaktprov. Klubben arbetar aktivt för artiklar i klubbens tidning Tollaren avseende jakt eller jaktprovsveksamhet.

- Arbeta med att öka antal tollare med hög nyfikenhet samt minska antalet med kvarstående rädslor och oro i funktion och vardag. Arbetet med MI kommer att tydliggöra dessa önskemål för uppfödarna så de kan bevara/alt öka/minska beteenden på sikt.
- Stimulera till fler träningstillfällen och ökade utbildningsinsatser i tex klubbens aktivitetsgrupper och verka för att kunna erbjuda Prova-på jaktprov vid aktivitetsgruppträffar samt Tollarspecialen. Klubben arbetar tillsammans med alla aktivitetsgrupper få ännu fler valpköpare och nybörjare att besöka aktivitetsgruppernas träffar för att skapa intresse till att arbeta jaktligt med sin hund.
- Fortsatt arbete med kontinuerliga uppföljningar av jaktprovsprotokoll samt noga följa utvecklingen och arbeta fram en konsekvensanalys på lång sikt. Klubben har sedan länge arbetat med att analysera domarutlåtanden från tollingjaktprov för att se var som brister och bör utvecklas.

RAS - Exteriör

Mål

Långsiktigt mål:
Det långsiktiga målet är att arbeta med siktet inställt på sunda och funktionella hundar.

Kortsiktigt mål:

- Att hos uppfödare och exteriördomare öka förståelsen för sambandet mellan konstruktion och funktion. Detta görs i dels klubbens raskompendium men också i samband med exteriördomarkonferenser. Klubbens raskompendium (som från nu ska heta Domarkompendium) från 2015 ska under 2024 ses över och revideras inför SSRKs exteriördomarkonferens 2025.
- Utvärdera exteriören i hela rasen vilket innefattar även hundar som enligt rasstandarden har diskvalificerande fel. På Tollarspecielans utställning ingår en klass för hundar med diskvalificerande fel. Kanske ska vi fundera över att dels erbjuda gratis anmälningsavgift till den klassen men också marknadsföra den och varför.
- Få klarhet i om rasen storleksmässigt förändras gentemot rasstandarden. Storleksmätningar görs med ca 5 års intervall. Visar inte på några negativa trender.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Vi ska fortsätta verka för att tollaren inte delas upp i en jakttyp och en utställningstyp. Kontinuerligt arbete med alla uppfödare liksom bevakning av hur exteriörbedömningarna utfaller. Detta är extra viktigt i samband med en exteriördomarkonferens.
- Informera och utvärdera utvecklingen av rasens exteriör och dess samband mellan konstruktions och funktion. Detta görs i dels klubbens domarkompendium men också i samband med exteriördomarkonferenser.
- Utveckla dialogen med exteriördomarna, skicka raskompendium till nya exteriördomare samt fortsatt ställa krav på nya exteriördomare att delta på Tollingjaktprov för att bifalla auktorisation. Krav från klubben vid förfrågan om auktorisation, en förfrågan som alltid ska tilldelas klubben enligt delegering av rasansvaret.
- Fortsätta arbeta för att så många tollare som möjligt ställs ut på officiell utställning, exteriörbeskrivs eller deltar på Tollarspecialens utställning då det där är en unik möjlighet att bedöma ett stort antal svenska och utländska tollare samt att även hundar med diskvalificerande fel kan delta. Ett sjunkande antal anmälda till TS utställning, medför att klubben måste arbeta mer med marknadsföring av hela TS men specifikt utställningen.
- Genomföra mätning av hundarna på två Tollarspecialer under en tioårsperiod, med en sammanställning och konsekvensanalys som arbetas fram på sikt. Genomfört 2016 samt 2022
- Utvärdera utställningskritiker och försäkringsstatistik för att eventuellt lokalisera ohälsosamma exteriöra avvikelser gällande konstruktion, funktion och hälsa. Klubben har under ett antal år analyserat domarutlåtanden från tollingjaktprov. Dessvärre har posten som exteriöransvarig varit vakant under 2023. Arbete pågår med att finna ett bra sätt att utvärdera exteriörkritiker. Klubben deltar även i SLUs arbete med att ta fram ett Mentalindex för rasen.